

In drugo za drugim bomo požgali speča mesta

Sylvain George
Prevedla Katja Kraigher

*In drugo za drugim bomo požgali speča mesta ...
Kajti on napreduje, napreduje in se vrača,
V dalji mu odmevajo verige,
Glavo ima v plamenih,
Srce pod obzorjem,
Oči prazne v črnih votlinah,
– V temi sem, zidovi mi parajo hrbet –
Dokler ne eksplodira njegovo telo,
Nohti, prsti, rezila,
On, ki se ne more več brzdati,
On, ki ne more več bruhati,
Lepota zvezd in njihovih revolucij.*

O umetnosti dialektike

4. marec 2006

Danes je bil senat na voljo tistim, ki jim današnja republika odreka pravico do obstoja.

Danes se je 9. kolektiv ljudi brez papirjev povabil v senat. V ta namen je izkoristil dan, ki ga je organiziral senat, z naslovom »FRANCOZI V TUJINI: PRILOŽNOST ZA FRANCIJO«.

PREBOJI *In drugo za drugim bomo požgali speča mesta*

Ob stenah (v sobi takoj zraven sejne dvorane) so stojnice, na katerih so predstavljena različna področja francoskih dejavnosti na tujem: Maroko, črna Afrika itd.

Potem slogani, ki jih ponavlja približno petdeset ljudi (predvsem aktivistov kolektiva, plus podpornikov, ki so priskočili na pomoč; nobene tako imenovane osebe brez papirjev, kraj je prenevaren).

Ljudje so zapustili prostor, zelo hitro se začne soočenje z oblastmi. Pogajanja, predlog srečanja z vodjem kabineta Christiana Ponceleta, predsednika senata. Zavrnitev kolektiva. Zahteva po srečanju s predsednikom osebno. Grožnja z odstranitvijo. Postavitev barikade v sobi, himna Internationale pred osuplimi pogledi dveh policistov ... iz spodnjega rakurza posnamem aktivista, ki poje; za njim, nad njegovo glavo, ogromen lesteneč, kakor prispodoba Blanquijevih sonc.

Po več urah barantanja pred kolektiv stopi Christian Poncelet, da bi razpravljal. Pade kritika novega projekta zakona o imigraciji, pa tudi nove okrožnice o pogojih zaslješevanja. Poncelet kolektivu predlaga sodelovanje v novi parlamentarni komisiji za imigracijo in se obveže, da bo uredil sprejem za kolektiv pri pariškem policijskem prefektu (srečanje kolektiv že več mesecev zaman zahteva).

Nato Poncelet sam pospremi kolektiv do vrat senata.

Zunaj, na levi, skupina tako imenovanih ljudi »brez papirjev«, ki so prišli podpret kolektiv. Srečam gospoda K., ki žari.

Smehljaje mi reče: »*Velika zmaga!*«

Sonce zahaja.

Smehljaje mi reče: »*Ljudi!*«

Za zidovi senata

je nebo rdeče.

Kakor noč.

Welcome home

15. julij 2006

Melilla.

Prispel sem v Melillo.

Ob izhodu iz pristanišča obzidje starega mesta.

Ob vznožju obzidja bronast kip, ki sprejema obiskovalce.

Kip Francisca Paulina Hermenegilda Teódula Franca y Bahamondeja.

Ob vznožju obzidja bronast kip, ki sprejema obiskovalce.

Kip Franca.

Na prsih golobji drek.

Še ena medalja.

Ptičje petje (o božji pravici)

17. julij 2006

Po dnevih čakanja mi je špansko notranje ministrstvo končno odobrilo dovoljenje za snemanje. Danes sem imel torej sestanek s špansko Guardia Civil, da bi posnel še preveč znamenito ograjo v Melilli.

Po dogodkih oktobra 2005, ko je 1500 migrantov v zaporednih valovih napada skušalo prečkati ograjo; po dogodkih oktobra 2005, ko je enajst ljudi padlo pod krogami in je bilo na stotine drugih ranjenih, pohabljenih, da je njihova kri gnila po gozdovih, kamor jih ni prišel obiskat noben zdravnik; po dogodkih oktobra 2005, ko je bilo še na stotine drugih aretiranih, nagrmađenih v prenatrpane tovornjake, deportiranih in puščenih v alžirski puščavi, brez vode, brez hrane, dokler ni z neba poslan mobilnik, najden na dnu raztrganega žepa, svojemu lastniku omogočil, da je poklical AFP, sprožil alarm in pognal humanitarce k tem linijam, ki imajo od obzorja samo nedostopne razdalje, od »fronte« pa samo ponavljajoči se motiv starih in modernih vojn.

Torej, po teh dogodkih oktobra 2005 so ograji dodali nove značilnosti, zaradi katerih je postala zgled učinkovitosti po vsem svetu: šest metrov višine, samodejni solzivec v višini oči, nov sistem »Sirga«, sestavljen iz prepletenih ultraobčutljivih žic, ki trepetajo v vetru, plenilska harfa, ki začne tuliti, če se vanjo po naključju ujamejo telesa – Američani, ki so prišli na ogled ograje in novega sistema, da bi jo morda uvozili in postavili na mejo med Mehiko in ZDA, se niso ušteli – itd.

Ogled je bil končan, in ko smo se v avtu na štirikolesni pogon peljali mimo CETI (sprejemnega centra za migrante), mi je Guardia Civil namenila to čast, da mi je od blizu pokazala »črnce«, ki so se zatekli pod most in so zbrani okrog braserja kuhali »zdravo« hrano, odrešeno kemičnega pečata, odrešeno bromida, ki ga običajno najdemo v obrokih, s kakršnimi strežejo v CETI. Res je pomembno zaježiti in obvladati libido 650 oseb, ki čakajo na svojo usodo, v centru, ki je bil na začetku načrtovan za pol manj ljudi.

Malo naprej sem lahko iz stražnega stolpa užival v neprekosljivem razgledu na ograjo, CETI in zapuščeno območje pred njim. Ob tej priložnosti sem izvedel, da bodo tu zgradili igrišče za golf. Ko je inšpektor videl moj osupli izraz, je izjavil, da je Melilla majhno mesto, da se mora razviti, in če hoče pritegniti turiste in poskrbeti za njihovo udobje, mora iti v nove investicije, načrtovati novo opremo in instalacije.

Od Francije do Španije policijski funkcionarji vsako preizkušnjo pogosto sprejmejo z veliko vnemo in profesionalno zavestjo, in zdi se, da vpricho Zgodovine ne zmorejo pokazati niti malo diskretnosti ali besedne zadržanosti. In zakaj le? Zgodovina je sestavljena iz dejstev in obdobj, zaprtih vase, vdelenih v linearno nit pripovedi, pod katero je podpisan neusmiljeni pohod k sreči. Tako je z enoglasnimi stališči do grozot preteklosti, ki so na srečo že minile in bile obsojene; z neprimerljivo razsežnostjo današnjih politik in sistemov; z nujnostjo izvršiti svojo nalogo, dobro opraviti svoje delo.

Tako je torej z »banalnostjo zla«.

Če poskusimo *videti* ograjo, misliti njen obstoj, to pomeni, da si dovolimo govoriti o nekem zgodovinskem kontinuumu; in kdor koli bi si drznil govoriti o podobnosti z dogodki iz druge svetovne vojne, bi si zaslužil sramotilni steber pravice, ki se jo je Walter Benjamin odločil poimenovati božja. Izvlečeni noži, brane, britve, pripravljene, da zaprejo, vključijo in izključijo, razkosajo, zlomijo srca in telesa – ta vrata Evrope so odmev pragov, ki jih nikoli niso nehali prestopati.

Pozabil sem.

V določenem trenutku smo bili natančno na mestu, kjer je lansko leto 1500 ljudi v zaporednih valovih napada skušalo prečkati ograjo, tvegajoč življenje; bili smo še preveč točno na mestu, kjer je pod kroglami padlo deset ljudi, medtem ko je na stotine drugih, ranjenih, pohabljenih, z gnijočo krvjo v žilah, skušalo zbežati nazaj v gozdove, v katerih jih zdravniki niso nikdar obiskali. V določenem trenutku smo bili na mestu, kjer je bilo še na stotine drugih ljudi aretiranih, nagrmedenih v prenatrpane tovornjake, deportiranih in puščeni v puščavah Alžirije in Zahodne Sahare, brez vode, brez hrane, z minami, ki eksplodirajo in razkosajo telesa, pesek pa vpija tisto, kar od njih ostane, nato pa je z neba poslan mobilnik, najden na dnu raztrganega žepa, svojemu lastniku omogočil, da je poklical AFP, sprožil alarm in pognal humanitarce k tem linijam, ki imajo od obzorja samo nedostopne razdalje, od »fronte« pa samo ponavljajoči se motiv starih in modernih vojn. Ja, v določenem trenutku smo bili na mestu, na višini, kjer se ograja požene navzdol, v praznino, in se spusti v morje, da bi preprečila morebitna prečkanja. In znova, znova se pred mojimi očmi vrtijo podobe, predvajane nekaj mesecev prej, te podobe zelene barve kakor slana voda slabih močvirij, te podobe noči, te podobe nadzornih kamer, prepuščene španskim televizijam in nato televizijam vsega sveta, v zanke nanizane podobe, na katerih vidimo in nato spet in spet vidimo 1500 ljudi, ki poskušajo preplezati ograjo; ali pa te fotografije, ki prikazujejo razmesarjene roke, viseče obleke, ki prikazujejo vklenjene roke, ki štrlijo skozi okno avtobusa, roke, ki rotijo in rotijo; ki prikazujejo na desetine migrantov, tavajočih po puščavi, tavajočih, ker so bili puščeni brez vode ali česar koli drugega, česar koli drugega razen izjemne energije, da kljubujejo rezilom, pripravljenim, da jih razkosajo, česar koli drugega razen Evrope z zlatimi tlakovci, na katerih se razbijajo nekoč preveč beli, preveč bleščeči zobje, medtem ko so danes njihova usta polna rubinov, da se davijo z njimi. Vse do pozabe.

In nato nenadoma tu in tam na ograji v enakomernih presledkih, v višini človeka, zagledam majhne plastične posodice z vodo. Višina človeka. Enakomerni presledki. Inšpektor se približa:

- Se sprašujete, kaj je to?

- Ja, prav res, zelo nenavadno.

- No, nihče ne bo rekel, da Guardia Civil ni ekološka!

Oklenem se kamere, saj sem nenadoma doumel, za kaj gre.

Inšpektor nadaljuje, hitro, preveč mehkega glasu:

- To so posode z vodo, da lahko ptički, katerih petje slišite, mirno pijejo in ne umrejo od vročine!

A. Tako.

Ptičje petje.

Bullet Head

18. julij 2006

Danes sem bil v enem izmed parkov Melille s Henryjem, ki sem ga včeraj spoznal v CETI. Privolil je, da mi bo zaupal svojo izjemno zgodbo o tem, kako je prišel čez ograjo.

Kamerunec, približno 20 let, zelo visok, fizično zelo močan. Gre iz države v državo, prečka puščavo ... Gozdovi.

Zelo kratek čas preživi v gozdovih okrog ograje. Čim prej hoče poskusiti srečo. 3. julija 2006 skupaj s še 20 drugimi prvič poskusi preplezati ograjo. Drugi je. V vednost: pri prečkanju ograje gre ena oseba naprej z lestvijo, narejeno iz kaktusov. Ko je na vrhu lestve, se ji približa druga oseba s še eno lestvijo, ki ji jo poda, da jo potem lahko vrže med obe ograji.

Henry se torej s svojo lestvijo zelo hitro približa ograji in hoče lestev podati prve-
mu, ko zasliši pok, vpitje, krike. Zelo kmalu ljudje tečejo v vse smeri, in ko v naglici pleza, čuti, kako mu po obrazu, po vratu in pod majico polzi žgoča tekočina. Zagleda tovariša, ki je šel pred njim, kako kakor vreča pade k vznožju ograje. Drugo lestev vrže med ograji, si malo odpočije, nato pa napne vse moči, da vrh ograje nagne naprej (vrh ograje je premičen in se pod težo teles nagiba v eno ali drugo smer). Potegne se na tečaj, ki je zdaj horizontalen, in skoči med obe ograji. Vstane. Dve roki ga primeta za laket. Prestreže ga Guardia Civil. Med ograjama ga prestreže Guardia Civil in mu reče: »Ok, it's ok for you.« Poskusi iti naprej, vendar skoraj ničesar ne vidi. Mehanično si obriše obraz in pogleda roko. Tedaj se zave, da je ves oblit s krvjo.

Pravi, da je to razlog, zakaj ga Guardia Civil ni izgnala in izročila maroškim oblastem. Malo dvomim. Povsem nezakonito se dogaja, da Guardia Civil aretirane osebe izroča Maročanom skozi vrata v ograji. Ne vem, zakaj je bil sprejet. Zakaj ni bil izgnan. Tu ni nobene logike.

Tistega večera je dvajset ljudi skušalo splezati čez ograjo. Trem je uspelo, dva so ubile krogle, štirje so bili ranjeni in so končali v bolnišnici v Nadorju v Maroku. Druge so aretirali in jih deportirali v puščavo v Alžiriji.

Henry je zdaj v CETI skupaj s še štiristo – ne, to je uradna številka – s še šeststo petdesetimi drugimi. Ostal bo tri mesece – ne! to je uradna številka – eno leto in pol, čakajoč odgovor na prošnjo za azil. Jedel bo hrano, v katero je vodstvo zamešalo bromid, saj je absolutno treba nadzorovati libido in brzdati seksualno poželenje vseh teh ljudi.

PREBOJI *In drugo za drugim bomo požgali speča mesta*

Če bo njegova prošnja za azil zavrnjena, jo bo nekega večera pobrisal, okoli 23. ure, da ga naslednjega dne ne bo ujela, aretirala policija.

Pobrisal jo bo in se v črni noči usmeril h kakemu presušenemu vadiju. Pobrisal jo bo in se skrila v luknjo, v brlog, pokrit s slamo in bambusom.

V brlog, kakršnih sem v bližini nekega presušenega vadija naštel deset. In tam bo poskusil spati.

Poskusil bo spati in zjutraj spet oditi, splezati v podvozja tovornjakov. Smer Španija, nato Francija, ali mogoče še kaka druga država.

Ja. Lahko smo živi pokopani.

Ne?

Shadows on the Sun

28. julij 2006

Ves dan iskal to znamenito pokopališče, deset dni po tistem, ko sem ga prvič.

V gozdu blizu Melille, kjer je živel že štiri leta, nedaleč od ograje, na maroški strani, mi je Ganec Gustave povedal, da kakih deset Kameranec živi na nekem pokopališču. Na pokopališču nedaleč od ogromnega smetišča, med N. in B. Ne moreš zgrešiti. Še vedno se spominjam smetišča, tja sem šel pozno popoldne: šest občin je tu odlagalo svoje smeti, ki so gorele pod odprtim nebom. Asfaltna cesta kakor da se je na vsakem koraku potila od maščobe, plastične vrečke so poletavale po zraku, preden jih je zadržalo rastlinje. In nato povsod kupi smeti, iz katerih se je kadilo v črnkastih stebrih. Včasih so na vrhu teh kupov kraljevale čudne bele oblike, izredno nežne. Kljune so obračale v nebo, bilo je, kakor da je na tisoče majhnih štorcelj ušlo iz Brancusijevega ateljeja in se tu spustilo k tlom. Naprej po cesti, ki vijuga med smetmi, skozi dolino in nato levo. Zadnjič tukaj nisem mogel več hoditi, tako gost in črn je bil dim. Na tleh so gorele stare palme in njihovi listi so se zlivali s tekočino stopljene plastike raznih predmetov, ki so bili nagrmadeni nanje. Smrad je postajal iz minute v minuto bolj nevzdržen. Tedaj sta dve zeleni lučki presekali ta hudičev kotel in mi pomagali ven. Dve smaragdno zeleni lučki sta vzniknili iz črnine, oziroma majhen fant, od nog do glave črn od dima, v hlačah, ki so se nedvomno pred tem namakale v oljni kopeli, držoč rdeč bič ali pa morda kos stenja, ki nikoli ne bi mogel dajati svetlobe, majhen fant smaragdno zelenih oči torej, ki je ravno pobiral bakreno žico, je vzniknil iz črnine, mi prišel naproti in me odpeljal na prijaznejše mesto. Vendar ga danes ni bilo. Namesto njega je deseterica paberkovalcev pod žgočim soncem zavzeto nabirala železo, baker in druge razbeljene kovine. In tu ni bila samo ena hiša, kakor sem mislil prej, ampak tri ali štiri. Kraj je bil res poseljen. »Še naprej, še naprej,« so mi odgovorili, ko sem jih vprašal, kje je to pokopališče. Tako sem prečkal vse mesto-smetišče in se daleč zadaj spustil v globel. Gustave mi je rekel, naj poiščem star izsušen vadi in mu sledim tristo metrov. Potem naj bi prišel do majhne hiše.

Toda nič. Nič. Nobene hiše, kaj šele pokopališča. Poklical Gustava na mobilnik, in on, iz globočin svojega gozda: »*Nadaljuj, nadaljuj.*« Nadaljeval še dva kilometra, v peklen-ski vročini, srečal majhnega feneka, pa nobene druge živalce, sledi vode so že zdavnaj izginile. »*Nadaljuj, nadaljuj.*« Trije, štirje kilometri ... »*Pa dobro, to ni mogoče. Splezaj na pobočje in poglej.*« In nenadoma sem v daljavi zagledal hišico, skrito za drevesom, pod katerim je sedelo pet ali šest ljudi. Izginili so, takoj ko so me zagledali. Zaman sem jih klical. Ni jih bilo mogoče priklicati nazaj. Pod drevesom stari plastični stoli, spalne vreče ... za njim hiša s požgano streho, neprimerna za bivanje, z zoglenelimi tramovi po tleh. Ob strani, ob vznožju zidu, obrnjenem k severu, kuhinjski kot z ostanki hrane, star plinski kuhalnik, lonec s še toplim čajem ... Pred hišo še eno drevo, zelo visoko, popolnoma prekrito s smetmi in plastičnimi vrečkami. Po tleh povsod pogrnjene obleke namesto ležišč.

Še naprej sem krožil okoli hiše in klical ljudi, brez kakršnega koli uspeha. Od časa do časa sem za kakim grmom zagledal senco, ki je potem prav tako hitro izginila. Ko sem se pognal k enemu od teh grmov, sem s stopalom udaril ob kamen. Ko sem vstajal, sem se zavedel, da je po tleh v enakomernih razmikih postavljeno na tisoče kamnov, ki oblikujejo na desetine krogov ali ovalov različnih velikosti: en meter, en meter in pol, dva metra ... Ob rob teh ovalov je bil včasih navpično postavljen velik in ploščat bel kamen. Takrat sem ugotovil, da sem čisto pozabil na pokopališče in da sem zdaj prav v njegovem središču. To je bilo staro, zapuščeno maroško pokopališče, zaraščeno z divjim rastlinjem, orumenelim od sonca. In razpokana tla. Tu in tam luknje različnih velikosti, iz katerih je gledal konec odeje ali pa oblačilo. Čevelj. Pulover. Cigaretne ogorek. Stara fotografija. Hitro sem odšel. Ko sem bil spet pri vadiju, sem za hrbtom začutil prisotnost.

Obrnil sem se: nič.

Še nekaj korakov in spet sem se obrnil.

V daljavi, grm. V daljavi sem ga zagledal.

Obraz.

V senci.

Medtem ko je sonce sijalo.

Burning Fingers

15. oktober 2007

Calais. Še ničesar nisem videl. Calais. Desetič. In vendar nisem še ničesar videl. Skoraj vsi so šli. Calais. Desetič. Skoraj nikogar ni več tu od tistih, s katerimi sem se družil zadnje mesece. Razen Temesghena. Temesghena, ki ga poznam pet mesecev in ki mu ne uspe oditi. Ki ostaja zataknjen. Temesghena, ki ostaja zataknjen v tranzitu, v Calaisu. Temesghena, ki ga vidim utrujenega, ki ga čisto počasi preplavlja strah. Vsi so odšli v Anglijo, spet odšli v Italijo. Nekateri na Švedsko, v Švico ... Samo on ne. Temesghen.

Blizu Cabine, prostora, kjer opoldne delijo hrano, je minsko polje. Priča o tem, kar si bo Zgodovina za vekomaj zapomnila – in mi bomo bdeli nad tem, da bo tako – priča o tem, kar ves svet že ve: polje starega asfalta, preprejeno z železnimi tiri, ki se izgublja v divjem rastlinju, tla, prekrita z žebli, kakor fakirska preproga, kakor oklep iz nočne more, trpinčena, razbrazdana, zdelana tla; razmetana oblačila, ki se kopicijo in grmadijo in gnijejo; potoček umazane vode v betonskem žlebu, blizu edinega vodnega vira, potoček, v katerem trohniijo stari čevlji, pločevinke piva, stare britvice, zobne ščetke, tube zobne paste, trupla podgan, ostanki obrokov, za katere se tepejo galebi, brez prestanka, brez prestanka, brez prestanka, s kriki prekletih.

V daljavi nebo kakor lik zaščitnika seka zvonik mestne hiše. Mestne hiše, ki jo ima v rokah KP, Hénin, desna KP – KP, ki bo izgubila na naslednjih lokalnih volitvah in jo bo zamenjala UMP (izvirnik kopije?) – in pod to senco, pod tem središčnim likom, umazano avtoriteto: povsod ognjišča. Ognji.

To je tabor Afrike, Eritrejcev, nekaj Gancev, Kameruncev ... Približam se. Okoli ognjev so zbrani. Glave se obrnejo k meni. Tesnobni pogledi. Številni me ne poznajo. Drugi me takoj prepoznajo. Lahko ostanem tam. Z njimi. Brez kamere. Ob ognjih. V ognjih vidim železne palice. Vidim železne žice, na katere je pritrjen žebelj, vijak, kos kovine. Vidim železne drogove, vržene v ogenj, da postanejo razžarjeni. Razbeljeni. In nato vidim, kako si te instrumente podajajo med seboj ter z majhnimi in hitrimi udarci v enakomernih presledkih tolčejo po svojih prstih, z vijaki, ki so sivi, ko so mrzli, zdaj pa so obarvani. Vidim, kako se brazde vijaka počasi pojavijo na prstih, kako zaznamujejo prste, kako tetovirajo prste z majhnimi belimi žlebiči, vodoravnimi ali navpičnimi. Na tem mestu postane koža, ki je bila včasih bakrene barve, nenadoma svetlejša in na vsej površini prstov, dlani, se pokaže množica črtnih kod. Vonj po zažganem mesu se dviga v stebri. Sem in tja postanejo gibi hitrejši, živahnejši, bolj odsekani, da bi prst, ki je predolgo ostal ob železu, iztrgali bolečini. Ugriz je takrat globlji, včasih ostane prilepljene nekaj kože ... »*What can we do? What can we do?*«, »*Europa, Europa*«, »*We are suffering!*« Pozneje, mesece potem, sem videl ženske, prav tako čepeče ob ognjih, izvajati isto operacijo, počasi, potrpežljivo, včasih, toda zelo poredko, z rahlim krčem na obrazu; in tudi otroke, ki so hoteli posnemati odrasle, zvezati svojo usodo z usodo odraslih.

Sistem Eurodac je evropska kartoteka prstnih odtisov vseh migrantov. Tisti, ki so mu odtise vzeli v tej ali oni državi Evropske unije, ne bo mogel več nikamor drugam. Ne bo mogel več zaprositi za azil v nobeni državi Evropske unije, razen v tisti, kjer so mu bili odvzeti prstni odtisi. Za vsakogar, ki hoče v Anglijo, postane žganje prstnih odtisov, operacija, ki jo je treba ponoviti vsake tri dni, vsakdanje opravilo.

Srečam Temesghena. Temesghena, ki ga poznam pet mesecev in ki mu ne uspe oditi v Anglijo. S prijateljem je. Ta v roki drži britev. Vidim, kako z majhnimi hitrimi gibi zamahuje po svojih prstih. Vidim, kako si z majhnimi hitrimi udarci reže kožo s prstov, natanko tam, kjer so prstni odtisi. Vidim, kako me nepremično gleda in se zabava nad mojim zbeganim videzom.

Slišim Temesghena, Temesghena, ki ga poznam pet mesecev, slišim Temesghena, kako mi z obrazom, ki ga zabava moj pobiti izraz, pravi: »*We are survivors.*« Pokaže mi dlani. Dlani, ki jih nisem videl. Na enem izmed prstov opazim razpoko, brezno. Živo meso. Brezno je napravila cigareta, ki se je predolgo mudila tu. Zdaj, v tem trenutku, moram ohraniti suhe oči.

Pozneje, mesece potem, od Ashaka, Ganca, izvem, da lahko uporabiš tudi kislino iz rabljenih baterij. Boli. Ampak je zelo učinkovito. Odtis je dokončno izbrisan. Drugi, ki uporabljajo bolj »vsakdanje« metode, bodo morali v Angliji dokončno opraviti ta izbris. Zato se bodo obrnili na zdravnika, katerega naslov si vsi izmenjujejo. Drag je. Zelo drag. Ampak zelo dober. Z njim se bo zagotovo lahko začelo življenje. Novo življenje.

Zažgati svoje telo. Zažgati svojo identiteto. To ni več le podoba. Podoba? Zaznamovati se z razžarjenim železom. Podoba? Politike imigracije z razžarjenim železom zaznamujejo tujce? To ni več prisposodba.

Zažgati telesa. Zažgati identitete. Zažgati že preprosto dejstvo, da si tu: golo življenje.

Ko pišem te vrstice, spet vidim Temesghena, ki se nasmiha mojemu pobitemu izrazu. Temesghena, ki ga poznam pet mesecev. Temesghena, katerega ime pomeni: »Hvala bogu«.

Ashak, on, pa je rekel, on, ki mi je dal dovoljenje, da posnamem, kako gorijo njegovi prsti,

Ashak, on, pa je rekel: »*Fucking Europe.*«

Ashak.

Ashak.

Nihče več mu ne bo mogel uiti.

»*RDEČ SEM OD KRVI.*«

Homer in Jezus

10. november 2007

Calais. Cabina. Ashak. Nosi pisano trenirko in več puloverjev drugega čez drugega, zaradi mraza. Njegove ličnice močno štrlijo in trepalnice ima tako temne, da se zdi, kakor da ima oči očrtane s črtalom, z ličilom. Srednje višine. Okrog trideset let. Mehak, nekoliko oster glas, odzvanjajoči s-ji.

Ashak. Opazil sem ga, ker je bil del skupine štirih ali petih ljudi iz črne Afrike – kar je precej redko (v Calaisu najdemo predvsem Iračane, Irance, Afganistance, Kurde, Eritrejce, Etiopijce, Somalce, Sudance. In nato v manjši meri Egipčane, Palestince in nekaj oseb iz črne Afrike) –, ki so bili takrat v Calaisu. Ves čas preživi s Samuelom, ki prihaja iz Liberije. Ta še zmeraj leži na tleh, zavit v odejo. Spi. Potem se nenadoma dvigne in napravi sto korakov, pri tem pa prepeva verske napeve. Se ustavi. V tišini

moli, ne da bi kdo opazil. Nato poje. Ves dan poje slavospeve, hvalnice. Poje. O Bogu. In dviguje roke proti nebu. Bogu. In ko pogledaš njegove dlani, vidiš majhne brazgotine. Nekatere imajo obliko majhnih zvezd, druge so majhne črte. Samuel ni prerok. Zaklinja sedanost: »Hey man, what do you think? Ograje se moraš prijeti s celima rokama in kljub rokavicam ti železo predre kožo. Ampak ničesar ne čutiš, ker si preveč zaposlen s tem, da poskušaš skočiti. Videl sem tipe, ki so na ta način ostali brez prstov. O ja, ne prideš čez. Ne prideš čez. Very difficult.« Ampak Samuel ne mara govoriti. Še manj v prisotnosti kamere. Nobene podobe. Nič več ne bom izvedel.

Samuel ne mara več govoriti.

Poje.

Ashak. Sedi nedaleč od Samuela. Kar na tleh iz starega asfalta. Na trpinčenih, zdelanih tleh, razbrazdanih od starih utorov, prekritih z na tisoče železnimi žebliji, zarjavelimi ali ne. Na tleh, ki se zvijajo, na zabuhlih tleh s pošastnimi, neresničnimi izrastki, na tleh, ki prekipevajo, na asfaltu, ki se razletava, kriči z zevajočimi kraterji, v valovih, okamnelih v napadu na ugasle svetove. Ashak. Drega v kamenčke, razmetava žeblje in jih spet zbira, se narahlo zbada v prste.

Prihaja iz Gane. Prečkal je celo Afriko, peš, na tovornjaku. Prečkal je sredozemsko morje, iz Libije. Njegov čoln se je prelomil na pol, nenadoma je imel vodo do vratu. Nekdo se je prijel za njegovo nogo, poskusil je pomagati ... zaman. Pogleda me. Reče mi: »But immigration is good! So good! Lahko odkrivaš neverjetne kraje, spoznaš nove ljudi, vidiš stvari, ki si jih ne bi mogel nikoli predstavljati, če bi ostal doma.«

Pogleda me. Reče mi: »But immigration is good! Yes! Immigration is good! Ko sem bil na odprtem morju, sem lahko videl ogromne valove, visoke kakor modre gore. Lahko sem videl čudne in čudovite ribe, ki so kakor srebrne kače rezale valove.«

Oči ima uprte v tla iz svetleče kovine.

Dvigne oči, me pogleda.

Reče mi: »Immigration is good!«

15. februar 2008

Hiter obisk v Orléansu, da se srečam z Aboujem N., katerega primer in borba sta se sicer pojavila v medijih, vendar so bile njegove besede večinoma okleščene, omiljene.

Nastanjen je v hiši v predmestju. Jutro. Lebdeča megla. Nekaj korakov po vrtu. Velikem, gugalnica in velikanski visokonapetostni steber. Žice prasketajo.

Abou. Velik. Vitek. Uglajen. Govori skrbno. Natančno. Šest let brez težav živel v Franciji, profesor matematike, sploh ne aktivist. Hotel »igrati igro« selektivne imigracije in urediti svoj položaj. Zavrnitev. Poziv. Poziv-past. Center za pridržanje Menil-Amelot. December 2007. Podroben opis postopkov za vstop v center za pridržanje, življenjskih pogojev, položaja »pridržancev« in nato postopoma začetkov boja (več faz: 1. pisanje »sloganov« na papirje, pritrjene na majice: 'Svoboda, enakost,

bratstvo', 'Rdeč sem od krvi' [čudovit stavek, ki se bo v filmu pojavil večkrat] itd.; 2. mediji; 3. gladovna stavka), izselitve vodij v druge centre in nato osvoboditve zaradi napake v postopku ... Trenutna situacija: biti skrit. Skrito življenje. Odločitev za nadaljevanje boja, za njegovo predstavitev drugim, za dajanje intervjujev, odgovarjanje na vprašanja režiserjev, kakršen sem jaz. Izkoristim priložnost in ga vprašam, kaj si misli o propagandni reportaži posebnega poročevalca prejšnji teden o vrnitvah na mejo: »državna različica ...« mi odgovori.

Končam z velikim planom njegovega obraza. Pogleda sliko, ki visi na steni, in reče: »Tukaj je isto, isto je.«

Na sliki je moški, ki mrtev leži na tleh.

Napis: »Soweto«.

In drugo za drugim bomo požgali speča mesta ...

Požgali jih bomo, kakor toliko muk,

Potrpežljivo, brez vpitja, brez počitka,

*In si za lastno ime nadeli gesto Idiota
ali pa*

Destruktivnega karakterja,

*Strategija se ponuja, odzvanja in seje,
kakor odmevi in tišina.*

Mesto ostaja prazno, center zapuščen,

Črte kakor znanost

predirajo ovire in se izrisujejo,

Da se potem zgubijo še bolj daleč,

In tu je subjekt, ki prihaja

Iz železnih globočin,

Iz izgubljenih verig,

Ki smrdi po žveplu (da jih požene v beg, da jih požene v beg, da jih požene v beg),

Spet najdeno telo, globoko nečloveško,

Z rokami kakor kremplji,

Tuji prijatelj, v toku voda,

Ki nikoli ničesar ne izpusti,

Ki za vedno utiša

Nacionalne jezike.

»We didn't cross the borders,

The borders crossed us«

War Room

10. januar 2008

Gneča v Cabini nekaj minut pred časom kosila. Vsaj tristo ljudi. Tega še nisem videl. On pravi, da ja, že nekaj mesecev.

Mimo. Ni zelo visok, morda štirideset ali petinštirideset let, dolgi, tanki, črni lasje z robom v obliki črke M nad čelom. Namrščene obrvi, mahanje z rokami levo in desno, vidno jezen, ogorčen. Skuša govoriti z nekom, ki ga ne sliši, in odide. Približam se. »*Tutti destricto*«, »*Police, police. Que cosa. Non e possibile*.« Pove mi, da je policija trikrat prišla uničiti barake v »džungli«. »*Tutto destructi. Fire. Fire*.« Prav danes zjutraj, včeraj in predvčerajšnjim, se je prikazala policija, jih vpijoč zbudila s solzivcem, njihove osebne stvari zmetala po tleh, hrano vrgla ven, nato pa začela zažigati posteljnino. Vprašam ga, ali mi lahko po kosilu pokaže kraj.

Sledim mu v smeri »džungle«. Hodiva vzdolž starih železniških tirov. Povsod, ves čas, srečujeva zapuščene obleke, nekatere že več mesecev, tako da se že zlivajo z reliefom tal in jih ni več mogoče ločiti od njih. Pobratih jih bi bila žalitev za tiste, ki so šli naprej. Hodi hitro, gotovega koraka, zelo odločen, v tišini. Noče govoriti. Reče mi dve stvari: »*Palestina, Palestina*«, »*Bambini morto*«. Prideva v bližino tovarne, greva mimo vadbišča za dresuro psov – zemljišča na obrobju mesta, blizu katerega bi morale biti postavljene barake z dvema umivalnikoma za migrante – položaja Afganistancev ... Stopiva v neobljudeno džunglo, skozi katero grejo vsi, da jim ne bi bilo treba hoditi po cesti in srečati policijskih patrolj. Potem zavije desno, pride na cesto, jo prečka, pride do električne centrale. Visokonapetostni vodi prasketajo. Pot je zdaj peščena, kmalu številni grmi, gozdiči. Ustavi se: »*The first one*.« Ničesar ne vidim. Stegne roko, obrne se. Za majhno vrsto grmovja baraka. Dve steni, streha iz kartona in obleke. Notranjost je prazna. Zapuščena. Spredej polomljeno grmovje in debla. »*Police! Police!*«

Hitreje hodi. V daljavi še ena baraka. Pod gozdom, pod nekim drevesom, velika baraka, v kateri je na desetine parov razmočenih čevljev, posteljnina, obleke, lonci, zažgani plastični stoli ... »*POLICE! POLICE! MAFIA! MAFIA!*« Oponaša policijo, kako izvršuje dejanje.

Krene naprej. V gozdu prepletene liane. Na območju, dolgem petdeset metrov, ležijo po tleh obleke in stare preproge, prepojene z vodo. Druge visijo po drevesih. Pokaže še eno barako v enakem stanju kakor prejšnji dve. Pride pet ali šest ljudi, še oni mi pokažejo kraj, mi povedo, kaj so videli.

Neki Afganistanec mi reče, naj pridem z njim. Odvleče me iz džungle, da bi mi pokazal svojo uničeno »hišo«. Sledim mu. 22 let. Srednje višine. Svetlo kostanjevi lasje. Tri dni stara brada. Hlače, umazane od blata, strgan pulover, uničene superge. Temno rjave oči. Žalostne oči. A zelo odločen pogled. Industrijska cona. Tovarna, gradbišče. Vstopiva. Blato, kamenje, orodje, stroji, zraven nekega skladišča. »*I asked to the boss. He said ok. No problem. You can sleep here*.« Pokaže mi živorumen kontejner,

zraven katerega so ogromne jeklene gosenice, staro orodje, traktorska kolesa. Vrata kontejnerja so vdrti, obleke ležijo po tleh: »*Impossible to sleep now, because too much wind. It's too cold.*« Zapustiva gradbišče. Ogorčen je. Reče mi: »*Why?*« Reče mi: »*We are not criminals!*« Reče mi: »*When I was young, in Afghanistan, they didn't give me a pen, but a kalashnikov!*« Reče mi: »*Afghanistan. War.*« Reče mi: »*Here, it's the same thing. The same thing.*« Reče mi: »*What they want?*« Reče mi: »*Tell them with your pictures.*« Reče mi: »*Thank you, Good bye.*«

Odide proti parkirišču Kurdov.

V Anglijo.

Vrnitev v »džunglo«. Vrnem se tja, kjer sem bil. Vidim pot, ki je ne poznam. Sledim poti in pridem do barake. Mimo sedi. Govori s tremi mlajšimi ljudmi. Med 24 in 30 let. Vsi so Palestinci. Eden izmed njih, približno enaindvajset let, zaviha hlačnico trenirke. Pet brazgotin v vrsti, okroglih, ne zelo širokih: »*Bullets, when I jumped the check point.*«

Mimo izvleče denarnico. Iz nje izpuli fotografijo: »*Me, me.*« Na fotografiji rešetka v velikem planu. Za rešetko moški, zamaskiran s palestinko, z dvema luknjama v višini oči. Ničesar več noče povedati, samo »*Money. Money,*« v šali. Rečem, da ne, »*No money.*«

Za barako, 30 metrov, nizka živa meja, potem cesta. Hiše vzdolž ceste. Avto gre mimo in zahupa. Naseljeno je.

Mimo. Gledam ga.

Bruhne v smeh. Me pogleda.

Reče mi: »*POLICE! MAFIA!*«

In drugo za drugim bomo požgali speča mesta ...

Kajti strah ni več sovražnik,

Kajti senca se igra s svetlobo,

Kajti solze ne davijo več grl,

In bes ne trga več žepov,

Kajti nič niso, v oblast preveč zagledani,

Z oboroženimi vojskami, poneverjenim denarjem in odrtimi ljudstvi.

Kajti Zgodovina je ob nepravem času,

Benjamin, Scholem, Landauer, Kropotkin, Mandelstam, Celan,

Revolucija, imena, in jezika, ki jeclja:

– »zora Drugega, vstaja majhnih, eksaltacija kreature – pretres kozmičnih razsežnosti« –

In drugo za drugim bomo požgali speča mesta ...

Dokler naši pljunki ne dosežejo sonca,

In noč ne uniči

Tistega, čemur bomo prizanesli.

Ne boste mogli uiti.

Nemogoče

14. februar 2008

»Prav ta trenutek budnosti mi je dal vizijo čistosti! – Z duhom pridemo k Bogu! Pretresljiva nesreča!«

Približno 16.00. Visoki komisariat za aktivno solidarnost proti revščini, avenija Ségur, 7. okrožje, Pariz. Prazne ulice, stavbe iz klesanega kamna, marmorna stopnišča ... Približno sto ljudem iz 9. kolektiva ljudi brez papirjev, moškim, ženskam in otrokom, pred očmi osuplega stražarja uspe prečkati preddverje in hitro se namestijo v sejno sobo.

Zelo kmalu se pojavi vodja kabineta Martina Hirscha, skupaj s še eno osebo, katere status ostane skrivnost, vendar je jasno, da gre za dolgoletnega sodelavca, ki je bil ob njem že takrat, ko je bil Hirsch predsednik Emmaüs za Francijo, preden je postal član vlade. Kljub ustrežljivim nasmeškom, mežikom in vljudnemu tonu se pogovor začne z – neizogibnim – opominom, da smo dobrodošli, ki čudno odzvanja, morda celo kakor odmev napotuje na »splošno filozofijo« časa: *»Sprejememo vas, toda vsi vemo, da zaupanja v odnosu ni mogoče pridobiti pod vplivom razmerja moči, na sestanku pod prisilo, pod pritiskom, z ugrabitvijo talcev.«* Oznanjeni so razlogi za obisk kolektiva: opozoriti Martina Hirscha, »levo« osebnost v desni vladi, na racijo v domu na ulici Terre des Curés, na nevzdržne razmere za »pridržance« v centrih za pridržanje, na stanje strahu in tesnobe, v katerem že preštevila leta živijo tako imenovane osebe »brez papirjev«, na težavnost ureditve dokumentov. Naj se javno opredeli, naj po možnosti izda sporočilo za javnost (kakor je lahko javno nasprotoval prepovedi dostopa osebam brez papirjev do zasilne nastanitve), naj Kolektivnu nameni sestanek. Tri ure pogajanj. Običajni refreni: *»Dajte nam dosjeje / Naročite se / Ne morete ostati tu / Pri Emmaüs smo šest let počeli samo to / Na vaši strani smo / Martin Hirsch vam ponuja sestanek jutri zjutraj / Pet minut imate / Ne morete ostati tu / Na lastno tveganje / Policiji bodo prišli / Kaj ste se odločili? / Da bi drevi pisali prefektom, naj ustavijo aretacije? Nemogoče!«*

Pridejo kamere in radii: France 2, parlamentarni kanal, France Inter, AFP: *»Nocoj ne boste aretirani! / Ne morete ostati tu / Razburkati hočete medije / Bodite odgovorni / Pomešali ste strani. To ni ministrstvo za imigracijo / Policija vas bo odstranila.«*

Policiji so pred vhodno vežo. Pred sejno sobo so štirje obveščevalci z walkie-talkieji. Zraven njih dva vozička in dve mamici, ki sede na kavču podajata steklenički dojenčkoma.

Policijska odstranitev iz pisarn Visokega komisariata? To bi pa bilo neokusno! Torej ...

20.00. *»V redu. Gospod visoki komisar Martin Hirsch vam bo namenil sestanek še danes zvečer.«* Delegacija ostane. Drugi člani kolektiva čakajo na ulici. Zmrzujemo. Tu je novinarka LCI za majhno kamero. Posnetki, intervjuji. Odide. 1.00 pozneje se Hirsch vrne iz televizijske oddaje na Canal +, kjer je promoviral novo knjigo, ki jo je napisal skupaj s prejemnikom socialne podpore! Zmrzujemo. Prikaže se novinarka v plašču

iz belega kašmirja. Intervjuji itd. 1.30 pozneje se vrne delegacija. »Nič. Rekel je, da ne more storiti ničesar, lahko samo sprejme seznam imen in preuči dosjeje vsakega posebej. Pravi, da ni minister za imigracijo.«

Zmrzujemo.

V sejni dvorani, na zadnji steni, na desni nasproti vrat, na očeh vseh udeležencev sestankov, je majhen plakat z državno zastavo, na katerem piše »Visoki komisariat za aktivno solidarnost proti revščini«.

V sejni dvorani, na zadnji steni, na desni nasproti vrat, na očeh vseh udeležencev sestankov, pod malim plakatom z državno zastavo, je še en majhen plakat.

Na njem je z velikimi črnimi črkami na beli podlagi napisano:

»Zavezani smo mogočemu.«

Izhodišče je cilj

21. februar 2008

Pariška sodna palača. Namenjen sem na prizivno sodišče. Ko grem proti centru za pridržanje Cité, ki še vedno sprejema ženske, vidim, kako se vrata odprejo in ven pride oseba v spremstvu dveh policistov.

Na prizivnem sodišču me dva policista preusmerita na drugo prizivno sodišče, v nadstropju, ki naj bi obravnavalo »Malijce«.

Grem tja in se najdem v razmeroma veliki dvorani. Opaž, sedež v zelenem usnju. Vidim Sakhoja – »delegata« doma, v katerem je bila racija, na ulici Terre des Curés –, ki sedi na klopi. Spi. Se zbudi. Me pozdravi. Mi reče, da je vso prejšnjo noč preživel na sodišču, kjer je sledil in čakal na rezultate sodb proti ljudem, ki so jih prijeli v raciji in pridržali v »centru za pridržanje«. Dve uri pozneje, potem ko sem poslušal odločitve o izpustitvi dveh ljudi in nadaljnjem pridržanju treh drugih, pohitim do upravnega sodišča, ki je nova obvezna etapa njihove obravnave. Upam tudi, da bom srečal svojega prijatelja Christopa P., odvetnika, ki je to popoldne uradno dodeljeni zastopnik in je v zadnjih dneh branil razne osebe, ki so jih prijeli v raciji. Načrt je, da mu postavim dve ali tri vprašanja, da s svojega gledišča povzame situacijo.

Prekinitev obravnave, pridejo osebe, ki so bile prej na prizivnem sodišču. Pred svojim nastopom mi Christophe zaupa, da je obupan nad dosjejem. Njegov klient je tu že 19 let, njegovi bratje in sestre so tu in lahko pričajo o tem, če je treba, toda nobenega dokazila o navzočnosti na ozemlju države nima. Enako je z neko drugo osebo, ki jo zastopa drug odvetnik. Nastop obrambe. Prekinitev obravnave. Aktivistka RESF prinese vodo za 10 »pridržancev«, ki sedijo v ozadju dvorane. Sodba: izpustitev za štiri ljudi, nadaljevanje pridržanja in izgon z ozemlja države za ostalih šest.

Izhod iz upravnega sodišča. Zastavim dve, tri vprašanja Christophu P. Podživljanje racije. Odgovori mi, da se je ob šestih zjutraj prikazalo 400 policistov, da bi opravili nadzor doma iz »sanitarnih« razlogov. Razdelili so se v čete, vsaka se je

PREBOJI *In drugo za drugim bomo požgali speča mesta*

postavila pred ena vrata. Potrkajo in sistematično vdrejo skozi vrata, ljudi vklenejo, preverijo, spravijo v kombi, če nimajo papirjev.

Reče mi: »Še en korak je bil storjen.«

Odgovori mi, da je izmed 110 aretiranih oseb šestdeset še vedno pridržanih in da so to prave hekatombe.

Reče mi: »To, kar se dogaja, je brez precedensa.«

Reče mi: »In lahko staviš, da pripravljajo novo racijo v kakem domu, saj smo na sodišču videli obveščevalce z beleškami, ki so si zapisovali vse napake v postopku.«

Dva policijska kombija se ustavita pred upravnim sodiščem. Policisti vanju spravijo »pridržance«, da bi jih peljali nazaj v center za pridržanje v Vincennes.

Grejo mimo nas in stopijo v kombije.

Christophe P. neha govoriti. Gleda.

Reče mi: »Grozno je, grozno je. Vsakič ... srce me zaboli.«

Policist zapre vrata. Skozi motno steklo delno razločimo obraz nekega »pridržanca«, sklonjene glave.

Tišina. Očitnost.

Pravica?

Pravica.

Tolči z dlanmi,

Grizi zemljo,

Zažgi si oči.

Kakor kolo, leseno ali železno,

Prej ali slej,

V zgodnjem jutru, na velik večer,

Pravica zabrunđa, zahrope in udari

Po prostorih, nesvetovih in kloakah.

Izpljuni bogove. Ja! Podgane.

Pljuni. Sekaj.

Ne bodo mogli več vstati.

Nova zarja

18. april 2008

Sonce vzhaja. V časopisnih kioskih se pokažejo naslovnice. Ena med njimi, posvečena stavki delavcev brez papirjev, pritegne moj pogled: »Delodajalci – ljudje brez papirjev. Isti boj.«

Kakšna je ta nova realnost? Mar ima podproletariat nove zaveznike? Bi morali torej posvetiti dan, ko je bila na ta način sklenjena sveta zveza, *pred Zakonom*, med

najrevnejšimi delavci in njihovimi delodajalci? Torej naj bi prihajalo do nove delitve čutnega? Torej naj bi bil na delu nov konceptualni razrez – v družbenem gibanju, največjem doslej? Danes naj bi se torej nakazoval in v vsej svoji učinkovitosti razgrinjal en sam, enak načrt: enakost, odprava družbenih razredov, delitev stvarnega bogastva, razvoj virtualnosti in potencialnosti vsakogar.

»Delodajalci – ljudje brez papirjev. Isti boj.« Sonce je komaj vzšlo in tu so novice dneva: razrešitev stoletij boja proti zatiranju, izkoriščanju človeka po človeku. Dokaz je tu, oprijemljiv, otipljiv med mojimi prsti, zapisan črno na belem, zapisan na časopisnem papirju. *Libération* – kako veličasten naslov – razglša: »Delodajalci v gostinstvu po stavkovnem valu svojih delavcev zahtevajo ureditev njihovih dokumentov.«

Ja, dogaja se proces, to je zapisano črno na belem: »*Ponudil sem 1426,36 evrov bruto, pogodba za nedoločen čas za 35 ur na teden.*« Od šestdeset odgovorov jih je »52 ali 53 prišlo iz Afrike«. To je za delodajalca jedro problema: »*Primanjkuje delovne sile.*« Nihče noče opravljati tako težavnega dela za tako plačo. Diplomirani kuharji zahtevajo dvakrat toliko. »*To ni zato, da bi razbremenil restavracijo. Hočem, da se jim uredijo papirji, ker se mi zdi neumno, da ne dajo papirjev ljudem, ki imajo delo, pogodbo, in že leta delajo tukaj.*«

Kdo govori? Delodajalci – paternalizem minulih dni? Ne. Kdo govori? Šef verige »*Chez Papa*«. Kdo govori?

»Delodajalci – ljudje brez papirjev. Isti boj?« Dogaja se proces. Ja. Zapisano je črno na belem. Dogaja se proces, v katerem smo pri belem dnevu in z odobravanjem velikega množičnega medija, katerega soustanovitelj je bil nekoč Sartre, priča institucionalizaciji rasne, družbene, prostorske segregacije in diskriminacije.

Nasproti arhaizmu – Pravice? Enakosti? Emancipacije? – princip realnosti:

»Delodajalci – ljudje brez papirjev. Isti boj.«

Zapisano in posvečeno je. Črno na belem.

Kdo govori?

Libération.

Njemu poslednji zakramenti.

Nam opojnost gibanja.

Pismo Temesghena

Calais, 15. september 2008

Pišem vam iz koticke pekla, prebičanega od vetrov in morja in krikov galebov, ki jih trgajo kaplje dežja – ali pa so to nočne ptice, ki letijo vse višje, proti meglicam in obronkom, in se vseeno vedno znova izgubijo. Pišem vam iz mesta pobegov, kjer tavam in se pritajim, kajti vedno moram oditi, vedno tja, v brezglavem teku, do poslednjega diha.

Pišem vam iz mesta na severu, Calaisa, obveznega postanka na poti stotin ljudi z vseh koncev sveta, »migrantov«, kakor pravite. Pišem vam, ker nam nikoli ni bilo dano spregovoriti. Niti enkrat, v nobenem trenutku, nas niso prišli obiskat novinarji, nas vprašali, kaj mislimo, kaj čutimo, kaj vemo o nastalih dogodkih. Pred nekaj tedni je tukaj mlado novinarko, ki je prišla delat reportažo, posilila oseba afganistanskega izvora, na območju, ki mu vsi pravijo »džungla«. O zadevi so bili napisani številni članki. Toda nihče ni prišel k nam. Gotovo ni bilo vredno truda. Gotovo ni bilo nujno.

Od tu vam pišem, da si vzamem besedo in vam povem, da te osebe nisem poznal. Da sem jo večkrat videl od daleč. Zame, za nas, je bila to samo še ena novinarka, ki je kakor na desetine drugih vsako leto prišla delat večne podobe »migrantov«, ki skačejo na tovornjake, spijo na cesti, v džungli, jejo brezplačne obroke ...

Calais, to je kino, sunlighti, stalna snemanja, pogosto s fotografi in novinarji na preži, v zasedi ... Enkrat je prišla v »hišo Afričanov« (znameniti »skvot«, za katerega je neka novinarka v članku za *Libération* izjavila, da ni šla tja, ker je preveč »nevarno«. Močno moram poudariti, da nikoli ni bilo nobenega napada na žensko ali moškega, razen na nas same. Tu bi moral govoriti o številnih rasističnih napadih, ki so se zgodili v zadnjih mesecih in so recimo mojega prijatelja stali očesa!). Prišla je, da bi fotografirala, in rekli smo ji ne. Prosili smo jo, naj odide. Nismo mogli več. To je vse. Potem ne vem.

Od tu vam pišem, da vam povem, da je to grozna, strašna drama, ki se je dotaknila vseh prisotnih: žensk, mladih in manj mladih. Moških, mladih in manj mladih. Mislite, da ne moremo razumeti, biti prizadeti nad bolečino te mlade ženske? Da ne vemo, kaj pomeni prenašati? Mi, mi, ki smo umrli, v puščavi in na morju, na tej zemlji. Mi, ki nas tu vidijo kot nič, kot sužnje. Mislite, da nimamo ničesar povedati o tem dogodku, nepravilnem? Globoko nepravilnem? Za njo, ki si ni zaslužila, da jo doleti kaj takega. Za nas, ki smo že spet stigmatizirani.

Od tu vam pišem, da si vzamem besedo in vam povem, da smo prestrašeni. Ja, prestrašeni smo. Tečemo. Strah me je. To vam povem. Napišem. Ampak vi to že veste. Kaj si bodo spet mislili o nas? Že zdaj nas imajo za kriminalce, za teroriste. Dvom, sum visita nad nami, obtožujoči pogledi strmijo v nas. Zakaj bi morali biti mi, mi, »migranti«, boljši ali nevarnejši od francoskega naroda? Kakor povsod po svetu, kakor povsod v Franciji obstajajo čudoviti ljudje in manj dobri ljudje. Kakor povsod po svetu, kakor povsod v Franciji, na žalost, po krivici, obstajajo mesta, situacije, v katerih ženska tvega, da bo bolj izpostavljena, v katere se ženska ne sme podati sama.

Ja, od tu vam pišem, da si vzamem besedo in vam povem, da morajo biti krivci najdeni in jim mora biti sojeno. Storilec tega zločina, seveda, pa tudi krivci, ki so iz tega dela Francije napravili prizidek pekla. Ja, sojeno mora biti Franciji in Evropi, saj zaradi njunih politik živimo slabše kakor psi! Dog life! Not an European dog! An African dog! Od tu vam pišem, da vam povem, kar že veste: dan za dnem nas preganjajo, zaplinjajo, prijemljejo, ranjujejo, izpuščajo, nadlegujejo, spet prijemljejo, naše

»rooms« uničujejo, mi pa jih spet gradimo, da jih lahko spet uničijo. Vsak dan smo bolj bolni, celo od tistih bolezni, ki jih vi ne poznate več: 10 primerov tuberkuloze. Dog life. Kaj se pravi, da društvo Salam pride za en mesec namestit tri stranišča na kraj, kjer delijo obroke, da bi novemu županu pokazali, da to ne bo ustvarilo »prepiha«. Pa saj nikoli ne bo dovolj zraka. Ozračje je polno žvepla.

Smrt se potika okrog. Kakor divja zver. Kar mi nismo. Verjemite, vi, ki veste že vse, vi, ki ničesar ne veste. Smrt se potika okrog in nas ovohava, mi pa se ne premikamo več. Čakamo, da gre mimo. Ampak ona se ustavi.

Bil je ... bil je tu neki mlad Afganistanec triindvajsetih let, zataknjen v džungli kakor mi vsi. Mlad Afganistanec, brez prebite pare, kakor še na desetine drugih. Tistega dne, pred nekaj meseci, je še z deseterico drugih odšel proti tovornjakarskemu križišču blizu tovarne Tioxyde. Znamenito križišče, ki ga nadzirajo tihotapci ljudi in prek katerega lahko upaš, da boš prišel v Anglijo, če plačaš 600 evrov. Tistega dne, nekaj mesecev nazaj, je še z deseterico drugih odšel na to znamenito križišče, da bi se vzel na tovornjak. Vendar ni plačal tihotapcu. Tihotapec pride. Pride. Vidi skupino. Ji zagrozi s kaznijo. Dva dni pozneje se vrne. Vrne se s petnajsterico drugih, oboroženih z noži, električnimi kabli ... in začne iskati skupino, ki jo je videl prejšnji dan; najde jo, udari po njih, tepe jih, zaplini jih. Naleti na mladega Afganistanca in ga dvakrat zabode: enkrat v stegno in enkrat v prsi. Zruši se. Pade. Kmalu bo mrtev. V bolnišnici. Bil je neki mlad Afganistanec, ki je na večer pred smrtjo rekel Akimu, da nima več volje. Da se mu zdi, da ne bo nikoli šel v Anglijo. Da ne bo nikoli videl Anglije. Akim mu je predlagal, naj si gre odpočit v Pariz ali v Belgijo. Ampak je odklonil. Rekel mu je, da se ne počuti dobro. Rekel mu je, da je sanjal in da bo kmalu umrl. Tukaj. Umrl je in vi ne veste nič o tem. Umrl je in vi to še predobro veste. Ja, smrt se potika okrog.

In potem, in potem ... Louam. Louam, moja prijateljica Louam, preminula junija lani, ko jo je na avtocesti pokosil avto, medtem ko je prestrašena bežala pred policijo, ki jo je preganjala ... Louam, ki bi imela danes 21 let. Louam.

Ja, smrt se potika okrog.

Niti enkrat nas niso prišli obiskat novinarji. Niti enkrat nas niso vprašali, kaj se je zgodilo, kaj vemo, kaj čutimo.

Ja, pišem vam iz dela pekla, da si končno vzamem besedo. Bog me sliši. Čaka me. 26 let imam. Iz Eritreje prihajam. Spim v stari opuščeni in gnili stavbi zraven gradbišča. Iz tal ta trenutek poganjajo rezidence. Imenoval se bodo »Clos Saint-Pierre«. Ime mi je Temesghen. Temesghen. Temesghen, to v eritrejščini pomeni: »Hvaljen gospod.«

WE DIDN'T CROSS THE BORDERS
THE BORDERS CROSSED US

PREBOJI *In drugo za drugim bomo požgali speča mesta*

- PROGRAM FILMA, KI PRIHAJA: PREBUJENJE IN EMANCIPACIJA ... PODOBE IN REVOLUCIJE -

Revolucija, O izvoru, Fantazmagorija, Razredni boj, Proletarec, Izredno stanje, Zgodovina, Mesijanizem, Cincum, Alegorija, Misliti katastrofo, Odrešitev, Prerokba, Cunjar ...

Glej.

Glej. Roka, požrtna in nenasitna, zgrabi svet.

In ga odnese – svet – na rob zevi,
temne in črne,
iz katere se opojno kadi,
kakor iz zadnje odprtine modernega, ljudožerskega, liberalnega
in shizofrenega telesa.

Glej. Kot gospodar opisa nenehno,
večno vračanje istega in njegov avatar: mit!

Rdeče in Oblaki,
Bes in jeza,
Slepe solze, zadušeno ihtenje,
Tistim, ki
mislijo, da v mestu
slišijo znani piš, izparino vetra,
in udarjeni od njega
nepremično stojijo, se ne morejo ganiti;

Tisti, ki kljubujoč udarcem zbeži od doma,
Tistemu, ki kljubujoč zapustitvi očeta, pričakovanemu samomoru,
– Ali pa opustošenim zemljam, ugasnjenim soncem, presušenim srcem –
prideta v Prestolnice,
s tlakovci iz finega zlata,
z izstavljenimi priznanji;

Tistim, ki
s temnim sopenjem,
s kruljenjem praznih želodcev,
tresejo izložbe veleblagovnic,
ki jih trpinči lakota,

s preluknjanimi žepi, brez koščka železnine ...

- Oh! tem pogledom zbeganim,
tem pogledom izgubljenim
tem pogledom izgubljenim
in še enkrat izgubljenim
tistega,
aretiranega sredi ulice,
opoldne (ob uri počitka),
ki ga ujame preteklost.
NOEL! NOEL!

Ah! Glej! Glej! Glej!

Glej: sestradanci, togotneži, nestrpneži, radodarneži, slabo oboroženi,
ki jih duši jeza,
ki jih nemí upor,
ki jih uničuje krivica,
Ah! Te pesti, ker ne morejo udarjati,
kar tolčejo in tolčejo in še tolčejo,
kot eno samo telo, njihovo, od njih najdeno;

In to je ples

Majav,
Ki mu vzneseno daje ritem,
Nenehno vračanje novih juter,
Ki vas žali, ki vas žali, ki vas žali!

Rdeče, Črno,

Vetrovi in valovi,
Tistim, ki ne zmorejo več,
tistim, ki so na koncu,
tistim, ki jezdijo oblake,
pekel je tu,

In to je velika gostija.

Sledi, rane, opekline,
ne od preteklih poljubov in prihodnjih spominov
- Tebi, vam, preveč ljubljenim, in prsi se mi trgajo -
pač pa od tesnob, strahov in sanj,
od juter brez prebujanj.

PREBOJI *In drugo za drugim bomo požgali speča mesta*

Rdeče, Veter
Črno, Oblaki
Kakor mrtvi in živi,
Vam, vam, vam film, ki prihaja.
Film, ki prihaja, še vedno šumi,
vselej,
za vekomaj,
z gibanjem senc.
Kjer je bila svetloba,
zajame gesto,
Kjer je padla beseda,
zajame gibanje,
In iskra ni nič, če je ne spremljajo
Požgani gozdovi,
Dekreacija konceptov:
Začetku konec in vrtinec,
Kreaciji uničenje,
Napredku *katastrofa*.

Film, ki prihaja, se predaja *igri* sveta,
Naznanja planetarno igro,
prostrano imanentno gibanje.
Tekoč, nenačrtovan, nepredvidljiv,
Ruši jezove,
Vrednoti oceane plamenov, telesa v stanju vžiga, žarenje, osvobojenost od istega,
identičnega, znanega, domačnega in drugih popu-nacionalističnih izštevank –
»Rajši imam svojo hčerko od svoje sestrične, svojo sestrično od svoje sosede, svojo
sosedo ...« –
predaja se zvezdnim svatbam in sončnim paritvam,
in oblikuje konstelacije, dialektično podobo.
Odpira realno,
artikulira staro in novo,
udejanja *politiko*: Ah! Spomin, spomin, spomin – zavest o sebi, zavest o sebi, zavest
o sebi –
in poslušna nezaznavno utripanje, *vračanje* sveta: zamrmrane obljube, zazidane obljube,
pozabljene obljube,
odrešitev in utopija.
Dokumenti.
Ustavitev.

Radikalen, Skrajnen,
Film, ki prihaja,
Povezuje zvičajnost in budnost duha,
ne obrača in ne odvrča,
prevrača,
prekucne,
požira.
Vam, njemu,
besni, zmerja, besni, psuje, nadira, trpinči,
zase (namesto sebe in ne drugih),
deluje, proti *podobam* sveta,
reprezentaciji!

Ja, tu, glej,
Glej, glej, glej!

Veter, Črno,
Rdeče in oblaki,
Kakor živi in mrtvi,
Film, ki prihaja za vas.
Stran vam zažene zlato in salone,
revolucionarno romantiko,
in to fascinacijo,
narcisoidno, samovšečno,
smrdljivo in buržujsko, nad terorizmom – tem sovražnim bratom revolucije –
konformizem nekonformizma in lažna radikalnost – »Ah! Sublimna moč kina-puške,
kina-gverile« – tistih, ki zažigajo zavese, potem pa pride služkinja pomest pepel (Re-
publika je krava) ...
In v *intervalu*
zažge,
požge,
gospodarstvo v velikem merilu,
ostanke klasičnega humanizma,
razredno družbo.
Ja.
Razredno družbo.

PREBOJI *In drugo za drugim bomo požgali speča mesta*

Film, ki prihaja,
Od telesa in delitve,
Ima lahko za prijatelje le tujce,
in dela razpoke v zaprtih skupnostih.
Vztraja na zadnji straži,
na neznanih ozemljih, kjer raznese razum,
na preži,
čuječ,
pozoren,
na sile od zunaj,
na linije bega,
na *gibanja* – deteritorializacije, reteritorializacije –
plime in oseke,
rdeče in oblake,
in podpisuje zavrnitev človeškega stanja.
Ker v teh vojnih časih ne more biti predaha,
ker v teh vojnih časih ne more biti počitka.

Film, ki prihaja
je a-human film
odvratnežev,
pogublencev,
plebejcev,
ki riše poti,
ustroje, ki se jih ne da asimilirati, metamorfoze,
ki proizvaja diferencial,
in ko pade noč,
ob zvezdi, kjer se opoteče glas,
sprejema postajanje-revolucionaren,
in nočne ptice,
kot edine ljubezenske speve.
Ker v teh vojnih časih ne more biti predaha,
Ker v teh vojnih časih ne more biti počitka.

Film, ki prihaja, »nima občutka, da je življenje vredno živeti, ampak da samomor ni vreden truda«.

Hargre.